

PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN VÀ MỘT SỐ KIẾN NGHỊ HOÀN THIỆN ¹

PHẠM THỊ THUYẾT NGÀ *

Tóm tắt: Bảo hiểm xã hội tự nguyện là một bộ phận cấu thành hệ thống an sinh xã hội của quốc gia. Phát triển bảo hiểm xã hội tự nguyện góp phần hoàn thiện chính sách an sinh xã hội. Hiện nay pháp luật về bảo hiểm xã hội tự nguyện Việt Nam đã đạt được một số kết quả tích cực. Trong thời gian qua, đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện tăng nhanh nhưng độ bao phủ bảo hiểm xã hội tự nguyện vẫn thấp, số người hưởng bảo hiểm xã hội một lần có xu hướng gia tăng. Trên cơ sở phân tích thực trạng quy định pháp luật và những vướng mắc chủ yếu trong thực tiễn thực hiện pháp luật bảo hiểm xã hội tự nguyện, bài viết đề xuất kiến nghị sửa đổi Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 góp phần hoàn thiện Dự thảo Luật Bảo hiểm xã hội (sửa đổi) về bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Từ khóa: Bảo hiểm xã hội; bảo hiểm xã hội tự nguyện; an sinh xã hội; lao động phi chính thức; hưu trí; tử tuất

Nhận bài: 17/10/2023

Hoàn thành biên tập: 30/11/2023

Duyệt đăng: 30/11/2023

VIETNAM'S LAW ON VOLUNTARY SOCIAL INSURANCE AND SOME RECOMMENDATIONS

Abstract: Voluntary social insurance is a component of the national social security system. Developing voluntary social insurance directly contributes to improving social security policies. Currently, the law on voluntary social insurance in Vietnam has achieved some positive results. However, even though the number of people participating in voluntary social insurance has increased rapidly, it still only accounts for a small proportion of the working-age workforce and is not sustainable. Thus, voluntary social insurance coverage is still low, while the number of people receiving one-time social insurance benefits has increased. Therefore, based on the analysis of the current voluntary social insurance law and the main problems in its practical implementation, this article makes some recommendations on amending the 2014 Law on Social Insurance to improve the section on voluntary social insurance in the Draft of the revised Law on Social Insurance.

Keyword: Social insurance; voluntary social insurance; social security; informal labor; retirement; survivorship

Received: Oct 17th, 2023; Editing completed: Nov 30th, 2023; Accepted for publication: Nov 30th, 2023

* Tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật
Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam
E-mail: ngapham@isl.gov.vn

¹ Nghiên cứu này được thực hiện trong khuôn khổ Đề tài cấp Nhà nước “Hoàn thiện hệ thống pháp luật kinh tế - Nội dung trọng tâm của việc xây dựng và hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”, mã số KX.04.14/21-25, Phạm Thị Thuyết Nga (chủ nhiệm).

1. Khái quát về chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện ở Việt Nam

Bảo hiểm xã hội (BHXH) là quyền con người cơ bản, được xếp vào nhóm quyền kinh tế, xã hội, văn hóa. Điều 34 Hiến pháp năm 2013 khẳng định: “Công dân có quyền được bảo đảm an sinh xã hội”. Theo tính chất và đối tượng tham gia, BHXH có thể